

KMETOVALEC.

Gospodarski list s podobami.



Uradno  glasilo

e. kr. kmetijske družbe vojvodstva kranjskega.

Uredil

GUSTAV PIRC,

ravnatelj družbe.



XXXI. tečaj 1914.

V LJUBLJANI.

KAZALO.

Poljedelstvo.	Stran
Spisi:	
Gnojenje travnikov spomladi s posebnim ozirom na umetna dušičnata gnojila	3
Odvračanje škode po vranah	19
Gnojenje krompirju, zlasti z umetnimi gnojili, s posebnim ozirom na amonijev sulfat	37
Pri nakupu umetnih gnojil pozor!	53
Zavarovanje proti škodi po toči	62
Novo umetno gnojilo za jesensko gnojenje travnikov	96
Gnojite strniščni ajdi	109
Apnov dušik najcenejše dušičnato umetno gnojilo	116
O gnojenju hmelja	117
Plevel	118, 129, 139
Pridelovanje hrena	129
Vojaki s krogljami — mi pa z umetnimi gnojili	161
Kako in zakaj sejte veliko ozimnega žita	162
Spoznajmo svoj greh	176
Kako namakajmo travnike	179
Gnojite z dušičnatimi gnojili	183
Apneni dušik novo umetno gnojilo za jesensko gnojenje travnikov	186
Pripravno orodje za robkanje turščice (1 podoba)	194
Važnost krompirja	194
Perocid, nadomestilo bakrene galice	208

Vprašanja:

Kakšno gnojilno vrednost ima čreslov pepel? (15)	22
Koliko tehta 1 kubični meter sena? (18)	22
Kteri superfosfat bolje učinkuje, kostni ali rudninski? (44)	57
Ali je branje travnikov koristno in gre li po bregovih branati? (46)	57
Ali so stare cunje kot gnoj kaj vredne? (55)	65
Ali je kako sredstvo, ki bi zabranilo kokošim vsejano seme izbrskavati in pojesti? (63)	86
Ali je golobji gnoj kaj vreden? (66)	86
Koliko je vredna gnojnica v primeri z umetnimi gnojili? (78)	98
Ali bi bilo razumno krte na travniku zatreti in kako? (91)	110
Ali bi kazalo pri nas s pridom pridelovati hren in kako se prideluje? (115)	133
Kako se zatirajo uši na koreninah turščice? (121)	140
Kaj je vzrok, da se ajda izpremeni? (123)	148
Kako je na deteljšču zatreti plevel z bulasto korenino, ki mu pri nas pravimo pojavec? (124)	148
Zakaj gnojenje mahu ne uniči, in kaj naj storim, da se travnik gosto zaledini? (132)	156
Ali je res potrebno dokupovati dušikova umetna gnojila? (138)	164
Kako se zatre snetivost na pšenici? (139)	165
Kako naj zatiram praprot in resje? (142)	172
Ali bi kazalo tudi pri nas žito redko sejati? (148)	181
Kdaj je pravi čas za gnojenje s kostno moko? (154)	187

Živinoreja.	Stran
Spisi:	
Kilavi prasiči (3 podobe)	1
Ribja moka močno krmilo za prasiče	2
Skrb za goveje parklje (2 podobi)	17
Brez močnih krmil ni umne vzreje telet (Važnost lanenih tropin)	18
Kokosov oreh	55, 64
O važnosti mlečne hrane za teleta in o njenem učinkovanju	63
V pomoč živinorejcem	81
Kaj naj pokladamo, otrobe ali oljne tropine	82
Šviške jasli za goved (2 podobi)	93
Napenjanje govedi (6 podob)	107
Vnetje vimena ali volčic na vimenu (5 podob)	115
O vzreji mlade govedi (2 podobi)	128
Nekaj podatkov, ki naj se upoštevajo pri normalnih porodih govedi	145
Živinoreja v vojnem času	170
Naredba c. kr. kmet. ministrstva glede omejitve klanja telet	177
Želod kot krmilo	178
Kakšna bodi prasičjereja v sedanjih razmerah	193
Groznično omrtvenje po porodu (2 podobi)	200
Zdravljenje gnojnih bul na koži in divje meso (3 podobe)	207

Vprašanja:

Zakaj se volu zapira voda? (2)	5
Ali je redilni prašek „Krösus“ kaj vreden? (3)	5
Ali je umestno pitati prasiče samo s kuhano turščico? (5)	6
Zakaj popije moj vol ogromne množine vode na dan (6)	6
Ali res ne sme tele prvih 24 ur pri kravi sesati in sploh ničesar jesti? (12)	21
Kako bi konju pregnal uši? (13)	22
Zakaj je krava nemirna, nerada je in daje slabo mleko? (16)	22
Kakšne barve so prave orehove tropine? (17)	22
Zakaj se prasiči, ki jih pitam nočejo debeliti? (19)	23
Ali je naravno, če breja kobila prične prezgodaj dobivati polno vime? (20)	23
Ali bi imel uspeh, ako bi pokladal govedi samo otrobe? (23)	23
Odkod prihaja sajavost prasičev? (26)	24
Ali bi ne kazalo starega stropa v hlevu obdržati in ga ometati? (27)	24
Ali zmrzla in potem otajana repa res povzroča zvrženje? (29)	39
Ali morajo biti res gnojnične jame obzidane? (30)	39
Odkod prihaja, da moja goved in prasiči tako močno glodajo les? (33)	39
Zakaj odpadejo pujskom repi? (34)	40
Ali je kakšno sredstvo proti tvorjenju kamenja v obistih in v mehuruju pri juncih? (36)	40
Ali je za mlade živali res škodljivo če ližejo zid? (37)	40
Ali mi priporočate obdržati tako svinjo za pleme, ki skoteva premajhno število mladičev? (39)	41

	Stran
Kako je od skalnice porumenelo belo dlako pri konju prosto osnažiti? (41)	57
Ali je rezanje prasičev kaka velika umetnost? (49)	58
Kakšna je redilna vrednost krmila „Lukulus“? (52)	58
Kaj menite o vzreji žab? (57)	66
Ali smem pustiti uplemeniti svinjo, kateri se prašček vunkaj zaviha? (58)	66
Zakaj letos nenavadno velikemu številu krav zaostaja trebilo? (59)	66
Nastop c. kr. kmetijske družbe proti raznim redilnim praškom za živino? (62)	85
Koliko mora biti svinja stara, da se sme šibrati? (65)	86
Ali se sme ribja moka pokladati tudi teletom? (71)	87
Odkod prihaja redno izpadanje žime iz repa breje krave? (74)	98
Zakaj se ližejo teleta okoli gobca? (75)	98
Kako se napravi korito od betona trpežno? (76)	98
Kako se odpomore, če kobila ne pusti žrebetu sesati? (77)	98
V hlevu nameravam napraviti strop iz z železom ojačenega betona? (80)	99
Ali je roženica na očesih pujskov res škodljiva in se mora odstriči? (81)	99
Ali res vreme vpliva na težko otrebljenje krav? (82)	99
Ali je oves primerno krmilo za odstavljen teleta? (83)	99
Odkod prihaja kašelj pri kravi? (89)	110
Ali se sme volom utrditi parklje na ta način, da se jim jih opili in s terpentinom namaže? (94)	111
Ali bi živini škodovalo, če naredim v hlevu gnojnično jamo? (95)	111
Ali se kurje bolhe tudi živine lotijo? (96)	111
Kakšno je Vaše mnenje o svinjakih iz betona? (97)	118
Ali je prav, da se daje sesajočim teletom, ki imajo drisko mrzle vode in ali dobe teleta drisko res vsled pre-mastnega mleka? (98)	119
Kako je najbolje pokladati teletom posneto mleko? (100)	119
Zakaj hoče žrebe vso pot žreti cestno blato? (103)	120
Ali je poblateno seno škodljivo za konje in goved? (104)	120
Ali bi ne bilo z antiavitom poskropljeno liče od turščičnih storžev kot krma živini škodljivo? (106)	131
Kako se določi po meri teže živega voľa? (110)	132
Ali res tobakov izvleček prasičkom škoduje? (112)	132
Kako bi bilo odpomoči, da bi žrebica ne bila počena? (118)	140
Ali bi tudi pri nas veljalo vpeljati umetno oplojevanje? (119)	140
Zakaj uhaja konju bicelj naprej? (120)	140
Ali se sme krompir tudi konjem pokladati? (122)	141
Kakšna tla priporočate za svinjake? (125)	148
Kako naj krmim 2 meseca staro žrebe? (126)	148
Zakaj se živina slini, kadar žre sveže deteljo? (127)	148
Odkod prihaja, da je krava mehkomolzna? (129)	148
Koliko soli naj dobi prasič na dan? (130)	148
Zakaj krava najboljšega rodu vendarle ni dobra molznica? (133)	156
Ali imajo ajdove pleve in ajdove luščine iz mlina kaj redilne vrednosti? (134)	156
Zakaj goveja živina pri meni dobro ne uspeva? (135)	157
Kako bi konju odpravil razvado, da pri jedi stopa venomer od jasel in pri tem silno veliko klaje na tla zmeče in pokvari? (136)	157
Zakaj se pri novorojenem teletu pojavlja napenjanje in kako ga je preprečiti? (140)	165
Kakšno redilnost ima želod in počim se sme plačevati? (141)	171
Ali naj krmim brejo svinjo z ribjo moko? (145)	172
Ali naj pokladam krompir sirov razrezan ali kuhan? (146)	173
Ali se divji kostanj lahko na kak način s pridom porabi? (151)	181
Kako naj krmim teleta, da bodo zdrava in dobro rejena? (153)	187

	Stran
Kolikokrat na dan naj tele napajam in po koliko litrov mleka naj dobi? (155)	187
Ali je sladkornata pesa dobra krma? (158)	187
Zakaj pujske kar naprej svinjo duza? (159)	188
Zakaj kravi mleko samoodsebe odteka? (161)	196
Koliko kg repe ima enako vrednost kakor 1 kg turščice? (163)	196
Koliko redilne vrednosti imajo v sebi ječmenove kali? (171)	204
Zakaj je moja telica že skozi 6 do 8 tednov vsako jutro od potu čisto mokra? (172)	204
Kako preženem prasičem gliste? (176)	212
Kako se v pričetku uspešno zdravi bramor pri govedi? (177)	212
Kdaj po skotitvi je umestno svinjo zopet dati obrejiti? (178)	213
Kaj je vzrok, da špeh pri razpuščenju nad ognjem poka? (180)	213

Mlekarstvo.

Spis:

Naše mlekarstvo	94
-----------------	----

Vprašanji:

Zakaj se mleko nikakor noče skisati? (99)	119
Kaj je vzrok, da postaja mleko modro? (128)	148

Sadjarstvo.

Spisa:

Tobačni izvleček	85
Mali zimski pedic (Geometra brumata)	175

Vprašanja:

Kako je ravnati z jablanami, ki jih je zajec ogloidal? (28)	39
Kako se zatrejo mravlje na poganjkih mladega sadnega drevja? (79)	99
Ali bi škodovalo jabolane in bruške škropiti z raztopino modre galice, ker so plodovi že za oreh debeli? (101)	119
Zakaj odpada spomladi mareličnemu drevju listje? (107)	132
Kako naj češpljevo in češnjevo drevje obrezujem? (152)	187

Vinstvo.

Spisi:

Sredstva proti spomladni pozebi trt	4, 19
Čiščenje in precejanje vina (14 podob)	35, 49
Vinska kupčijska mizerija	36
O kakovosti modre galice	54
Krželjavost ali okrnjenost trt (6 podob)	61, 78
Obročkanje trt	81
Novi Bernardotov alkoholometer ali vinomer (1 podoba)	82
Zboljšanje in zdravljenje vina z eponitom	83
Žveplanje trt	95
Izdelovanje vina pelinovca	177
Skrbite za trtne škropilnice	200
Vinogradniki, preskrbite se pravočasno z modro galico	203

Vprašanja:

Kako se razbarvajo sodi od črnega vina? (9)	6
Kako naj hranim kavčukove cevi vinske sesalnice in ali jim žvepleni dim škodi? (10)	6
Ali naj vso zemljo v vinogradu nanovo prerigolam? (35)	40
Kako je ravnati s sodom od petroleja, da izgubi neprijeten duh? (50)	58
Kako naj ravnam z vinskimi moštom, da prične kipeti? (147)	181
Kako se naredi pelinovec iz domačega vina? (150)	181
Kako naj ravnam z odtisnjenimi vinskimi tropinami, da ostanejo za žganjekuho nepokvarjene? (156)	187

Vrtnarstvo.

Stran

Vprašanji:

Kako je bramorje na zelenjadnem vrtu zatreti? (93)	111
Kaj povzroča bolezen na listih vrtnice? (113)	132

Čebelarstvo.

Vprašanje:

Kaj je vzrok, da je eden mojih čebelnih plemenskih panjev tako silno nemiren? (22)	23
--	----

Perutninarstvo.

Vprašanja:

Zakaj kokoši splošno bolehajo na jetrih? (7)	6
Ali se res stara kokoš izpremeni v petelina? (11)	21
Na čem se spozna gosjak in koliko gosi naj pride na enega plemenjaka? (31)	39
Na kak način se jemlje od živih gosi peresni puh? (32)	39
Zakaj neso moje kokoši jajca s čisto bledim rumenjakom? (38)	40
Zakaj nese moja kokoš jajca z rdečkastim beljakom, ki izgleda kakor krvav? (54)	59
Kako se vzrejajo in krmijo izležene purice? (56)	66
Kako je zdraviti bolezen pri perutnini, ki jo imenujemo „piko“? (64)	86
Kako je krmiti in vzrejati mladega pava? (116)	140
Kaj je temu vzrok, da si kokoši pulijo perje in ga žro? (117)	140
Ali se ne da želod s pridom porabiti tudi za krmljenje perutnine? (168)	204
Zakaj kokoši ne neso jajec in kako naj odpomorem tej nepriliki? (179)	213

Gozdarstvo.

Spisi:

Ravnanje z gozdnimi sadikami, ki se takoj ne posade	36
Dobivanje lubja v hrastovih nizkih gozdih	37, 55
Zajednalke na koreninah gozdnega drevja	84
Vzgoja gozdov in izpremenitev bukovih gozdov v mešane	163, 180, 203, 209
Ogibajmo se napak pri merjenju debelih premerov z merskimi klupami (1 podoba)	184

Vprašanja:

Sčim naj pogojim nanovo pogozden svet? (24)	23
Kako se zabrani razjedanje hrastovega lesa? (48)	58
Kteri škodljivec objeda mlade smreke? (114)	133
Počim se plačujejo smrekovi storži in ktera tvrdka jih kupuje? (143)	172
Kaj nam je storiti, da tudi na Gorenjskem ne dobimo svojega Krasa? (160)	188
Ali se uradno zmerijo klupe za merjenje lesa, ako se za uradno zmerjenje prosi? (164)	196
Pravijo, da ni dobro saditi v hribih sadike, ki so bile vzgojene v drevesnicah ležečih v nižavi? (165)	196
Ali ne bi bilo bolje, vzgojiti sadike na slabi zemlji? (166)	197
Kje naj vzamem sadik za pogozdenje goljave v gozdu? (167)	197
Ob katerem času in kako je najbolj priporočeno čistiti mlad borov gozd? (169)	204
Kako bi bilo najbolje izpremeniti bukov gozd v igličast? (170)	204

Razno.

Spisi:

Nova kmetijska knjiga	65
Dolžnost vzdrževanja ograj v obrambo kulturnih zemljišč pred škodo po živini, ki se pase	96

Stran

Žalno naznanilo povodom smrti prestolonasledniške dvojice	127
Ogled tvornic apnenega dušika v Dalmaciji (24 podob)	135, 144, 155, 160, 170
Kako je postopati, če se hoče kuhati davščine prosto žganje	137
Dajte svoje hčere v kmetijsko gospodinjstvo šolo c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani	138
Oklic kmetovalcem	143
Ureditev vzajemne pomoči za jesensko vprežno poljsko delo	151
Kmetovalcem Avstrije	152
Ne kuhajte žganja! Sušite sadje!	152
Našim kmetijskim podružnicam	153
Kako naj se gospodarji sedaj v vojskinem času na naših kmetijah	153
Sestra M. Lidvina Purgaj (1 podoba)	159
Vojska, kuga, lakota	167
Kaj je treba vedeti o koleri	185
Kmetovalci, pozor!	191
Nove in važne ženske pravice	193
Vabilo k pristopu k c. kr. kmetijski družbi	199
Krompirjev kruh	201

Vprašanja:

Ali je mogoče skupno pašo ustaviti? (1)	5
Kako prisilim soseda, da odstrani veje jablan, ki visijo na mojo njivo? (4)	6
Ali imam pravico zahtevati povračilo skočnine, če se kobila ne ubreji? (8)	7
Kako se kuha iz krompirja špirit? (14)	22
Ali je mogoče solastnike k razdelitvi skupne parcele prisiliti? (21)	23
Ali smejo mejaši ugovarjati, če senožet pogozdim? (25)	23
Ali moram imeti moje ograde zagrajene in ograjo vzdrževati? (40)	41
Ali ima županstvo pravico pobiti psa od kterega se ne plača pasji davek, ker je pes priklenjen čuvaj hiše, ki samotno leži? (42)	57
Ali se moremo na kak način ubraniti vzdrževati ograje naljubo sosedni vasi? (43)	57
Ali bi ne kazalo v odgovorih navedene reči obširnejše pojasniti? (45)	57
Ali ni babica zavezana zastoj pomagati pri porodu? (47)	57
Kje naj iščem povračila škode, ki mi jo naredi tuje kokoši? (51)	58
Kako obvarujem volno pred molji? (53)	58
Kaj menite o kukavici, ali se res nekteri drugi ptiči izpremene v kukavico? (60)	67
Ali morem posestnike prisiliti, da grade plotove? (61)	85
Kdo mora skrbeti za ograjo, da se zabrani škoda po živini, ki se jo goni na potok napajat? (67)	86
Kaj je z deželnim davkom od kupljenih parcel? (68)	86
Kdo je dolžan vzdrževati ograjo ob pašniku? (69)	87
Ali se sme srenjske pašne pravice prodati neobčanu? (70 in 85)	87, 100
K nam je prišla neka igra tvrdke Adolf Deutsch v Budimpešti s katero more dobiti vsakdo par čevljev za 1.50 K. Ali je ta igra res strogo prepovedana? (72)	87
Kako se najbolje pripravi ugašeno apno? (73)	97
Ali sem res dolžan plačati davek od doma zaklane krave? (84)	99
Ali res pred občinskim posredovalnim uradom mož ne more zastopati žene? (86)	110
Kako široke morajo biti občinske poti? (87)	110
Ali bi ne bila kmetijska družba v stanu delati na to, da se zakon o menjicah popravi? (88)	110
Ali sme dimnike ometati le izučeni dimnikar? (90)	110
Kako naj postopamo, da dobimo od lastnika lovišča povrnjeno škodo napravljeno v naših gozdih? (92)	111
Ali ima sosed pravico svoj vrt ograditi in celo narediti vrata, če imam jaz služnostno pravico skozi voziti? (102)	119

Rudninski superfosfat
fosforove kisline po K 7— 16
Kalijevo sol po
oddaja tudi v vrečah
za množine po
travniki
sup

.....	149
.....	164
.....	172
..... (49)	181
..... in ne-	187
.....	196
..... gradih posta-	212
..... zeleza ali železne	212
..... njive? (175)	212

vesti.

..... januarja	9, 27
..... 23. februarja	26, 43
..... 14. aprila	72
..... 8. junija	113
..... 1. oktobra	173
..... 21. decembra	214

Naredbe glede oddaje družbenega sadnega drevja	10
Oddaja plemenskih bikov	11
Oddaja plemenskih prasičev	11
Priznanje mesečnih nagrad onim, ki imajo subvencijske bike čez dve leti za pleme	11
Oddaja sadnega drevja in cepljenih trt iz nasadov kmetijske podružnice v Mokronogu	12
Vabilo na občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske	26
Prodaja plemenskih koz čiste sanske pasme	28
Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske dne 14. aprila 70, 90, 101,	122
Premovanje konj v letu 1914	89
Tečaj podkovske šole	89
Skušnje na podkovski šoli	90
Državna konjerejska darila za kobile in žrebice	102
Poletni tečaj za kovače	134
Premovanje konj v St. Jerneju	142
Vsprejem gojenk v kmetijsko gospodinjstvo šolo 142, 150, 158,	166
Razglas o oddaji ameriških ključev	189
Razglas o skušnji za kovače	190
Razglas o prihodnjem tečaju podkovske šole	190
Oddaja za vojno nesposobnih konj	206, 214

Kmetijske novice.

Na straneh: 7, 41, 59, 67, 87, 100, 111, 120, 133, 141, 149, 157,
173, 188, 197, 205, 213.

Družbene vesti

Strane: 7, 24, 41, 59, 68, 88, 100, 112, 121, 133, 141, 149,
157, 165, 173, 182, 188, 197, 205, 213.

Tržne cene, inserati in mala naznanila so
na ovitkih.

KONJEREJEC.

Spisi:

Stran

Soseda Razumnika konjereja (3 podobe)	
11. Ravnanje z žrebeti v prvih dneh	29
12. Težave pri porodih	73
13. Hromota pri žrebetih	123
Vprežno opravilo v posebne shrambe, ki se dajo zakleniti!	30
Konjerejec naj bo tudi trgovec	30
Kako si vprežno opravilo dolgo časa ohranimo	31
Kako je treba rezati rezanico	75
O vnanjosti konj	75, 125

Uradne vesti konjerejskega odseka:

Seja konjerejskega odseka dne 23. februarja	32
6. aprila	76
Vabilo na občni zbor konjerejskega odseka	32
Občni zbor konjerejskega odseka dne 6. aprila	75

PERUTNINAR.

Spisi:

Štajerske kokoši (3 podobe)	13
Deset zapovedi za perutninarje	13
Ali se res kopriva nikakor ne da porabiti	14
Zdravje v kurnjakih	14
Ali ima v perutninarstvu življenska sila kak pomen	15
Kje se dobe dobre jajčarice	16
Kakšno jajce je več vredno, z rjavo ali z belo lupino	16
Vabilo k pristopu k perutninarskemu odseku	45
Razvoj piščeta v jajcu (6 podob)	45
Ali se sme jajca, ki so bila kupljena drugje, takoj nasaditi	48
Oddajanje petelinov	48
Cilj in načrt perutninarjev	103
O vzrejevanju piščancev	104

Uradne vesti perutninarskega odseka:

Seja perutninarskega odseka dne 14. marca	48
14. aprila	106
Oddaja jajc za valenje	48

